

v čís. 4, 5, 6, 10 a 11, podle nichž nesporný soudce musí dbáti zájmu všech účastníků smlouvy, o jejíž schválení jde, žádné právní jednání bez slyšení všech jich nedopustiti a nezanechatí žádné opatrnosti k jich bezpečnosti potřebné, zejména při uzavírání smluv, tedy zvláště smíru, k tomu hleděti, by úmysl účastníků byl jasně vyjádřen tak, by o právních následcích úmluvy nemohly vzniknouti pochybnosti a všem sporům z ní bylo vyvarováno. Není o tom pochybnosti, že tak, jak smír byl uzavřen a schválen, nevyjadřuje zřetelně, co bylo v podstatné otázce úmyslem stran, vedl k nedorozumění o právních následcích úmluvy a byl by příčinou nových sporů. Z těchto důvodů jest přiznati právo ke stížnosti do onoho usnesení také zástupci chudé strany jako účastníku, jemuž však usnesení to dosud doručeno nebylo a nenabylo proto právní moci a nikdo nenabyl posud práv z něho. Proto jest jeho podání, v němž se domáhá doplnění smíru k vůli jeho ujasnění, považovati za rozklad (§ 9 nesp. říz.) proti schvalovací doložce, proti jehož vyřízení přísluší účastníkům rekurs a schvalovací doložce proto nelze přiznati právní moc. Protože řízení o návrhu na smír a jeho schválení podle toho, co bylo řečeno, provedeno bylo nedostatečně a trpí zmatečností i nezákonností, bylo kromě obou usnesení o změně schvalovací doložky i tuto doložku samu zrušiti. Bude nyní na soudu prvé stolice, by řečené závady napravit a pak znova rozhodl.

Čís. 11039.

Přátelský poměr soudce k osobám blízkým straně nestačí o sobě k odůvodnění jeho zaujatosti proti druhé straně.

Okolnost, že soudce jest veden za svědka v rozepři, není důvodem vyloučení a nestačí o sobě k tomu, by odůvodnila obavu jeho předpojatosti.

(Rozh. ze dne 1. října 1931, R I 803/31.)

Návrh žalobců, jímž odmítali šest soudců krajského soudu v K., a návrh žalobců, by byl pro spor delegován jiný krajský soud, s o u d p r v é s t o l i c e (vrchní soud v Praze) zamítl a uvedl na konci důvodů: Z řady okolností tvrzených žalobci není žádná důvodem, jenž by soudce krajského soudu v K. vylučoval z výkonu soudcovských úkonů v tomto sporu ve smyslu § 19 č. 1 j. n. Důvody vyloučení jsou v § 20 j. n. pod čís. 1 až 5 uvedeny výčetmo. Žádná z okolností tvrzených žalobci nespadá pod tato ustanovení. To platí zejména i o okolnosti, že ten který soudce jest v tomto sporu veden za svědka. Předpokladem odmítnutí podle § 19 čís. 2 j. n. jest však, že jest tu okolnost, činící nepředpojatost soudcovu pochybnou, že jest tu okolnost, odůvodňující objektivně úsudek neb obavu, že od soudce nelze očekávati nestranné řízení a rozhodnutí. Okolnosti uplatňované žalobci nestačí však ani jednotlivě ani pospolu k tomu, by učinily nestrannost nebo nepředpojatost odmítaných soudců pochybnou. Odmítaní soudci prohlásili, že okolnosti žalobci uváděné nemohou míti vliv na jejich nestrannost jako soudců.

Že ten který ze soudců těch byl v jiném sporu s účinkem odmítnut, není rozhodné pro tento spor. Důvodem odmítnutí pro obavu nedostatku nestrannosti mohlo by býti po případě, že některý ze soudců, o něž jde, byl již slyšen jako svědek, neb alespoň, že důkaz jím byl již připuštěn, takže by soudce ten měl pak hodnotiti svou vlastní výpověď. Předpokladu toho tu však není a nelze toho času ani předvídati, zda důkaz tím kterým soudcem bude připuštěn. Není tu tedy dostatečných důvodů pro odmítnutí soudců krajského soudu v K. a není ani odůvodněn návrh na delegaci jiného krajského soudu ku projednání a rozhodnutí tohoto sporu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu a zamítl návrh na delegaci jiného krajského soudu mimo obvod vrchního soudu v Praze.

D ů v o d y:

Vývody rekursu nejsou s to, by vyvrátily neb i jen oslabily důvody napadeného usnesení. Zákon praví v § 19 čís. 2 j. n., že soudce může býti odmítnut, je-li dostatečný důvod pochybovati o jeho nepředpojatosti, a praví v § 22 j. n., že musí býti přesně udány okolnosti, odůvodňující odmítnutí. Z toho vyplývá, že teprve z udaných — a po případě osvědčených (§ 22 třetí odstavec) — okolností lze posouditi, zda jsou tu dostatečné důvody, činící nepředpojatost soudcovu pochybnou. V podstatě totéž — třebaže jinými slovy — vyjádřil i vrchní soud ve větě, že jest předpokladem »okolnost, jež objektivně odůvodňuje úsudek neb obavu, že nelze od soudce očekávati nestranné řízení a rozhodnutí«. Výtka stěžovatelů, že zákon nežádá, co tvrdí vrchní soud, není tedy oprávněna. Jest souhlasiti s vrchním soudem, že okolnosti uplatňované žalobci nestačí ani jednotlivě ani vespolek k tomu, by učinily nepředpojatost odmítaných soudců pochybnou. Nájemní poměr některých soudců ke spolužalované obci nestačí o sobě k odůvodnění jejich zaujatosti a jest odmítnouti podezírání, že by se dal soudce takovým poměrem odvrátiti od řádného konání spravedlnosti. Rovněž nestačí přátelský poměr některého ze soudců k otci jedné ze spolužalovaných a k poslanci určité politické strany. Zákon nevylučuje soudce ze společenských styků. Názor stěžovatelů by vedl k důsledku, že by soudce nemohl rozhodovati v právních věcech z blízkého svého okolí, tedy zejména z města, kde působí, a že by nemohl rozhodovati ani v právních věcech svých spolusoudců, ač zákon na př. v §§ 23 a 79 j. n. u sborových soudů připouští opak. Platí to tím spíše o rozhodování v senátu. Řízení o odmítání soudců není určeno k tomu, by se v něm — jakoby v nějakém mimořádném opravném řízení — přezkoumával formální postup a obsahové rozhodování toho kterého soudce v jiné právní věci, jak se o to stěžovatelé pokoušejí. Není známkou předpojatosti, nerozhodl-li soudce v jiné věci podle přání stěžovatelů. Okolnost, že žalobci nabízejí některé z odmítaných soudců za svědky v souzené rozepři, není podle § 20 j. n. důvodem vyloučení v občanských věcech právních (pro řízení trestní platí předpis § 68 čís. 1 tr. ř.) a nestačí

o sobě ani k tomu, by odůvodnila obavu jejich předpojatosti. Není-li tu jiných důvodů, nestane se soudce předpojatým tím, že ho strana v téže právní věci vede za svědka. Jaký bude další postup nalézacího soudu, dojde-li k tomu, že by mělo býti v průvodním usnesení (§ 277 c. ř. s.) rozhodnuto, zda se nařizuje svědecký důkaz soudcem rozhodujícím nebo spolurozhodujícím, netřeba ještě řešiti. Lze zatím stranou ponechat i otázku stěžovateli nadhozenou, zda by takový soudce mohl rozhodovati aspoň o tom, zda jsou skutečnosti, o nichž jest za svědka veden, nehledíc k osobě svědka, pro spor rozhodné (§ 275 prvý odstavec c. ř. s.). Že s účinkem provedené odmítnutí toho kterého soudce v jiné věci není pro souzený případ směrodatné, podotkl již první soud. Návrh na delegaci z důvodu nutnosti podle § 30 j. n. byl jen důsledkem toho, že po odmítnutí šesti členů příslušného krajského soudu by se tento soud stal k rozhodování v této věci neschopným. Pro delegaci z důvodů vhodnosti podle § 31 j. n. nebyly vůbec uvedeny důvody, tím méně pro delegaci krajského soudu mimo obvod vrchního soudu v Praze, jak to nyní stěžovatelé navrhuji; co uvádějí v tom směru o poměrech v K., jest zase jen jednak rozprádání důvodů pro odmítnutí soudců, jednak kritika postupu soudů v jiných věcech. Z těchto důvodů nebylo vyhověno rekursu v příčině delegace z důvodů nutnosti a byl zamítnut návrh na delegaci z důvodů vhodnosti.

Čís. 11040.

Věděl-li manžel v případě § 156 obč. zák. již v době sňatku o těhotenství manželčině, platí domněnka, že dítě, narozené dříve než 180 dní po sňatku, jest původu manželského, manžel může však žalovati o oduznání manželského původu dítěte, při čemž ho stihá důkazní břímě, že není přirozeným otcem. Předmětem tohoto důkazu není však nemožnost tělesného styku s matkou dítěte, nýbrž nemožnost zplození následkem nesoulože v době kritické.

(Rozh. ze dne 1. října 1931, Rv I 455/30.)

Manžel domáhal se, by bylo uznáno právem, že žalovaný narozený dne 28. listopadu 1926 z manželky žalovaného nepochází z manželství uzavřeného dne 10. června 1926 žalobcem s matkou žalovaného, a že žalovaného tudíž nelze považovati za manželské dítě. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Podle ustanovení §§ 155 a 156 obč. zák. platí zákonná domněnka o nemanželském původu dítěte narozeného za trvání manželství, avšak před dobou vytčenou v § 138 obč. zák., jen, když manžel před sňatkem nebylo známo těhotenství matky dítěte a manžel do tří měsíců, co nabyt vědomosti o narození dítěte, otcovství k dítěti soudně popře. V souzeném případě věděl žalobce v době sňatku o těhotenství své manželky. V takovém případě dítě narozené v manželství, i narodí-li se před dobou ustanovenou v § 138 obč. zák., jest na rovní dítěti, jež se narodilo v zá-